

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: beszámoló a szociális és esélyegyenlőségi tanácsnok 2024. évben végzett munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX. 26.) önkormányzati rendelet 45. § (4) bekezdése szerint a tanácsnokok május 31-ig beszámolnak tevékenységükről a Képviselő-testületnek.

Ezúton szeretném bemutatni a szociális és esélyegyenlőségi ügyekért felelős tanácsnoki munkám során végzett tevékenységeimet, melyek az alábbi fontosabb területekre összpontosítottak az elmúlt hónapokban. A leirat nem teljeskörű, tájékoztatás jelleggel készült.

Bevezetés

Frissen kinevezett tanácsnokként október hónapban igyekeztem a kerületben működő szociális és oktatási intézmények működését felmérni, és személyesen megismerni az intézmények vezetőit és programjaikat. A célom az volt, hogy bepillantást nyerjek a mindennapi működésükbe, átbeszéljük a jó gyakorlatokat, és meghatározzuk a fejlesztési irányokat.

Bemutakoztam a Hivatal munkatársainak és próbáltam felvenni a fonalat, megtalálni azon területeket, ahol a munkámmal és szemléletemmel segíthetem a 12. kerületi lakosok jobb életminőségét, az intézmények, önkormányzat, hivatal és szomszédságok együttműködési lehetőségeinek és képességeinek hatékonyságának növelésével.

Nagyon sok helyre eljutottam, és sok hely meglátogatására a tavaszi időszakban kerül sor, a helyi sajátosságok feltérképezése zajlik.

I. Szociális és Oktatási Intézmények megismerése

1. Népjóléti Iroda

Megbízatásom életbelépésével párhuzamosan a Népjóléti Irodában új vezetői pozíció betöltése vált prioritássá, miután a korábbi vezetőség távozott és a kollégák aggodalmukat fejezték ki a mindennapos ügyvitel tekintetében. A kiválasztási folyamatban részt vettem, a feladatra Machács Mihály az akkori Családsegítő és Gyermekjóléti Központ vezetője lett kinevezve.

2. A Fejlesztő Napközi Otthon (FNO)

Sajnálatosan a Fejlesztő Napközi Otthon is vezető nélkül maradt, Sándorné Erdélyi Judit váratlan elhalálása miatt.

A helyszínen járva találkoztam a helyettesítésével megbízott Balog Tamással, aki kollégái és az ellátottak bizalmát is élvezte. A vezetői pozíció betöltésére beadott pályázatát az előbírálati bizottságban támogattam.

Ugyanakkor az FNO 1126 Budapest, Tóth Lőrinc u. 24. címen lévő helyszínen azt tapasztaltam, hogy a kerületben működő fogyatékossgal élő személyek részére nappali ellátást nyújtó intézmény nem akadálymentes! A törvényben előírt közintézményekről szóló akadálymentesítési kötelezettségnek nem felel meg, noha funkciója szerint is nagyon fontos lenne, az oda járó sérült emberek és családtagjaik számára az akadálymentes bejutás feltételeit megteremteni. Ezt jeleztem és a megoldási lehetőségek kidolgozás alatt vannak.

Továbbá meglátogattam a 12. kerületi Németvölgyi úton létesített 18. életévüket betöltött, enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos emberek számára ellátást biztosító Támogatott Lakhatásban, -az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében- részesülő helyszínét, Tóth Károly tapasztalati szakértő, külsős Humán Bizottsági tag, Novák István egészségügyi és egészségfejlesztési tanácsnok és Balog Tamás kíséretében. Egészen elkésztő, hogy ez a helyszín sem akadálymentes, de jó, hogy legalább egy TL lakás működik a kerületben. Megfontolandó a helyszín és az igényeknek való kritériumok racionalizált újra gondolása.

3. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ

Személyesen felkerestem a Családsegítő és Gyermekjóléti Központot, ahol előre egyeztetett időpontokban megismerkedtem a szakmai csoportok vezetőivel, a központ és a különböző csoportok sokszínű szakmai programjaival. A megbeszélések során a jövőbeni együttműködési lehetőségeket is átbeszéltük.

Már meglátogatott csoportok: Család-és gyermekjóléti csoport (Alpolgármesterasszonnyal), Gyermekvédelmi csoport, Óvodai, Iskolai Szociális Segítő csoport, Az Ifjúsági Közösségi Tér (Visi Piroska egyházügyi és köznevelési tanácsnok társammal), A Félsgiget Klubház.

Tavaszra tervezett látogatások, akikkel eddig csak telefonon sikerült beszélgetni: Mentálhigiénés és Tanácsadó csoport, Ügyviteli, Szolgáltatást támogató csoport.

Ez az ismerkedési folyamat most is tart, és szeretném, hogy a személyes kapcsolattartás továbbra is rendszeres legyen, egymást erősítve dolgozhassunk az ügyek és esetek közös megoldásán, a szociális háló szorosabbra fonásán.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ vezetői pályázatának előbírálati bizottságában benne voltam, a pályázókról a Képviselő-testület februárban hozta meg döntését. Javaslatomra a bíráló bizottság szakmai tagjának, az azóta elhunyt Hegyesi Gábort - (1948-2025) professor emeritus-kértük fel, akinek ezúton is hálásan köszönöm, hogy utolsó munkájaként elvállalta a feladatot. Örök emlékének adózva itt is tisztelettel és csodálattal gondolok rá: <https://www.tark.elte.hu/in-memoriám/HegyesiGabor>

4. Hegyvidéki Szociális Központ (HSZK)

Novemberben ellátogattunk Visi Piroska egyházügyi és köznevelési tanácsnok és Novák István egészségügyi és egészségfejlesztési tanácsnok társammal Dr. Fojtiková Katarínához a HSZK vezetőjéhez, aki tájékoztatott minket a kerületben élő idős korúak nappali ellátásáról és a házi segítségnyújtásban végzett áldozatos munkájukról. A helyszíni látogatásunk alkalmával éppen csőtörést szenvedett telephelyen, a vezető és a munkatársak rugalmassága és helytállása minden tiszteletet megérdemel.

Fojtiková Katarína meghívott a Kiss János altábornagy utcai telephelyen tartandó szüreti mulatságra, ahol lehetőségem nyílt közel 50 fő kerületi idős emberrel arról beszélgetni, hogy mit tart fontosnak a kerület életében. A tanulságokat kijegyzeteltem és remélem sikerül eredményeket elérni. Nagyon elégedettek voltak a HSZK szolgáltatásaival és nyitottak további szabadidős, kulturális programok szervezésére és azokon való részvételre az ellátó helyein.

A Népjóléti Iroda vezetőjével egyeztetve felkerestem Tóth Eszter Zsófia történész, társadalomkutatót, az ELTE BTK Történeti Intézet oktatóját), aki 12. kerületi lakos, hogy a 8. kerületben végzett munkája során szerzett tapasztalatai alapján a 12. kerületben is tartson Család-fakutató műhelyeket és a jó gyakorlatot a kerületünkben élő idős emberek számára is tegyük elérhetővé a HSZK szervezésében. A program a közösségi élményen túl bizonyítottan az egyik leghatékonyabb módszer a demencia megelőzésére, illetve tüneteinek enyhítésére. Tudtommal a közös munka májusban megkezdődik.

Áprilisban meghírdetésre került az Oral History- Mesélő Történelem felhívásom, melyben a 12. kerületre fókuszáltan, az 1940-es évektől napjainkig személyes életutakon keresztül tárunk fel helytörténeti értékeket és érdekességeket videós kutatómunka során, egy operatőr-szerkesztő, egy történész és egy kulturális antropológus együttműködésével.

Az elbeszél, szubjektív megéléseken alapuló emberarcú történelem, helytörténet, személyes emlékek, saját igazságok lehetővé teszik a tabusított, elfeledett események feltárását. Az emberek mentális jóllétét kitüntetett feladatommak tekintem szociális tanácsnokként. A felhívás közzététele és az interjú alanyok jelentkezése folyamatban van.

Reményeim szerint a fent vázolt családfakutató műhely és az oral history kutatás is hozzájárul a Barabás Villával és a Helytörténeti gyűjteménnyel közösen alakítandó Élő Történelem programsorozat a 2025. őszi megvalósításához.

5. Bölcsődék és Óvodák felmérése

Október-november során Visi Piroska egyházügyi és köznevelési tanácsnok társammal végig látogattuk a kerületi fenntartású óvodákat és bölcsődéket. Beszélgettünk az intézményvezetőkkel, megismertük a nevelési programokat, a helyi specifikumokat, kialakult szokásaikat. Mindenhol tájékozódunk a személyi és környezeti feltételekről, miben vannak nehézségeik, milyen hasznos gyakorlatokat alakítottak ki, milyen a kapcsolatuk a szülőkkel, az Irodával, a Családsegítő szolgálattal, az utazó gyógypedagógusokkal, védőnővel. Jelzőrendszeri szereplőként milyen tapasztalataik vannak, milyen problémákat érzékelnek. Hány SNI vagy BTMN gyermek van az intézményben, a személyi és dologi feltételek adottak-e az ellátásukhoz, vannak-e elakadások. Miben tudunk segítségükre lenni?

December 5-én sikerült találkozunk a Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon vezetőjével, akivel jó lenne szorosabb együttműködést kialakítani, a kerületi esélyegyenlőségi program hosszútávú kidolgozása során, a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása és a Támogatott Lakhatási projektek kapcsán. Véleményem szerint a jó megoldások a "semmit rólunk nélkülünk" idea figyelembevételével valósulhatnak meg.

Osztian Doris, a Gennaro Verolino Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium főigazgatója meghívására 2025.05.14-én ellátogatok a 49. alkalommal megrendezésre kerülő Gyógypedagógiai Intézmények Fővárosi Kulturális Fesztiváljára, ahova 25 külön nevelési iskola tanulója jelentkezett, előzetes számításaik szerint 600-700 fő részvételével.

Áprilisban alpolgármester asszony részvételével találkoztunk Harsányi Eszterrel a NestingPlay alapítójával, mely szervezet olyan gyerekekkel foglalkozik, akik valamilyen oknál fogva pl. figyelemzavar vagy viselkedészavar nehezen bevonhatók közösségekbe és nem nagyon tudnak más gyerekekkel együttműködni, az ő elfogadásukat, programokba való bevonódásukat segítik. Az otthon és az iskola mellett az egyik fontos területe a munkánknak a nyári táborok, ahol ezek a gyerekek - akaratukon kívül -, gyakran megnehezítik a tanárok, nevelők munkáját, illetve a csoportos programokat. Kutatások szerint közel 45%-a az általános iskolás korú gyerekeknek küzd valamilyen olyan nehézséggel, ami megnehezíti a pedagógusok munkáját, illetve nem teszi könnyűvé a programok élvezhetőségét sem gyerekeknek, sem a kortárs csoportnak. Pedig az önfeledt lét minden gyereknek fontos. A lehetséges együttműködésről az egyeztetések folyamatban vannak.

6. Fővárosi fenntartású Gyermekotthonok meglátogatása a 12. kerületben

Polgármester úrral és alpolgármester asszonnyal márciusban a 12. kerületben működő Bolyai Központ, Esze Tamás Gyermekotthont látogattam meg, májusban pedig a 12. kerületben működő Napraforgó Gyermekotthon Sztehlo Gábor Integrált Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény vezetőjével és munkatársaival szerveztem személyes találkozót, hogy beszélgethessünk az együttműködés eddigi tapasztalatairól, illetve a jövőbeni lehetőségekről.

II. Események, javaslatok és kezdeményezések

1. A Szociális Munka Világnapja A Szociális Munka Világnapja alkalmából javaslatot tettem Erdős Virág és Fekete Ádám fellépők meghívására, ezzel is színesítve a rendezvényt.

2. Időskorúak Bűnmegelőzési Programja

2024. november 28-án és 2025. január 9-én két kerekasztal beszélgetést tartottunk, a Kulturális Szalonban.

A két esemény résztvevői: Balla Judit polgármesteri tanácsadó, jogász, Császár Viktória Népjóléti Iroda, Fojtíková Katarina Hegyvidéki Szociális Központ, Kálmán László rendőr alezredes, Kocsik Tekla szociális, kulturális és köznevelési területekért, illetve az egyházakkal és egészségügyi intézményekkel való együttműködésért felelős alpolgármester, Menyhárt Éva képviselő, Kulturális Szalon vezetője, Nátulyné Szabolcsik Eszter – Családsegítő Központ, megbízott intézményvezető, Novák István képviselő, egészségügyi tanácsnok, Nyulas Katalin Hegyvidéki Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, családsegítő, Orbán Csilla - Népjóléti Iroda, ügyintéző, Rétvári Zsófia Hegyvidéki Családsegítő és Gyermekjóléti Központ csoportvezető, Surányi Judit képviselő, szociális és esélyegyenlőségi tanácsnok, Sztanyó István 12. kerületi rendőrkapitány, Vukics Norbert Rendőrség, körzeti megbízott

Első alkalommal összehívtam a jövőbeli időskorúak bűnmegelőzési programjában részt vevő szervezeteket és intézményeket, ahol egyetértettünk a rendezvénysorozat kiterjesztésében.

A második alkalmon a tapasztalatokon alapuló előzetesen megfogalmazott céljainkat cselekvési tervvé formáltuk, mely események sikeresen megvalósultak a kerekasztal beszélgetések résztvevőinek szempontjainak beemelésével. Az eseményt az önkormányzat kommunikációs csapata segítette, támogatta. Az együttműködés a jövőben várhatóan még gördülékenyebb lesz a közös munka tapasztalatai alapján. Az eseményeket monitorozzuk és az eredeti tervekben szereplő szempontokat is beépítjük a további folyamatokba.

Az esemény célja:

1. A kerületben élő idős emberek biztonsága érdekében tartandó bűnmegelőzési program együttes átgondolása a résztvevők tapasztalatainak és javaslatainak megosztásával a hatékonyság növelés érdekében. Megerősíteni a jelzőrendszert és az érintett szervezetek együttműködését, összeszórni a szociális hálót az idősök sérelmére elkövetett visszaélések, bűncselekmények visszaszorítása érdekében. Összegeztük tudásunkat a felmerülő szempontok és problémák alapján, cselekvési tervet dolgozzunk ki.
2. egy komplex, preventív programsorozatot indítunk, a következő szakágazatok bevonásával: rendőrség, szociális, egészségügyi, intézményi, egyházi és civil szervezetek részvételével és bevonásával.
 - Protokoll kidolgozása
 - Szakmai programok rendezése, ahol a különböző szektorok együttműködését megerősítjük, közös esetmegbeszéléseken
 - Előadások és áldozatvédelmi programok szakmai együttműködéssel, jogászok, biztosító társaságok, szépirodai szolgáltató ipar együttműködésével
 - Körzeti orvosokkal szorosabb együttműködés
 - A közös képviselők bevonása
 - Résztvételi Irodával önkéntes program, képzés beindítása
 - A jelzőrendszer összehangolása (feljelentés az időseknél is van gondnokságba vétel)
 - Ingyenesen hívható segélyszám feltételeinek kidolgozása, biztosítása
3. A célközönség körét és elérését bővítjük:

- A családok bevonása, a témához kapcsolódó rendszeresen megrendezett tematikus családi napok, több generációs programmal
- Ismeretterjesztő prospektus készítése és széleskörű terjesztése rendelők, postaládák, közértek, gyógyszertárak stb.
- Plakátok hirdetőtáblákon
- Matricák, ingyenesen hívható segélyszámmal

3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

2024. november 14-ei megkereséssel, a december 3-án megtartott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum elnökeként az eseményt moderáltam. A találkozóra előadónak meghívtam Szécsi Juditot, (ELTE-TATK, Szociális Tanulmányok Intézete, egyetemi adjunktus), aki részt vett a fővárosi drogstratégia (2024-2029) megalkotásában, hogy ismertesse a fővárosi kutatás eredményeit. Célom volt továbbá a 12. kerületi Okosdrogpolitika és drogstratégia együttműködés lehetőségeinek megteremtése.

Felkerestem dr. Szemelyácz János pszichiátert, az Addiktológiai Társaság elnökét, aki a 12. kerületben él és dolgozik, hogy egyeztessünk a fővárosi drogstratégia mentén egy ahhoz igazodó 12. kerületi cselekvési terv kidolgozásáról és létrehozásáról a 2025-ös évre. 2024. december 11-én sor került ennek megbeszélésre:

2025. cselekvési terv előkészítő kerekasztal

Résztvevők: dr. Bacsárszki Pál polgármesteri tanácsadó, Frankó András Magyar Máltai Szeretetszolgálat "Fogadó" intézményvezető, Machács Mihály Népjóléti Iroda vezető, Novák István egészségügyi és egészségfejlesztési tanácsnok, Surányi Judit szociálpolitikai és esélyegyenlőségi tanácsnok, Szécsi Judit szociális munkás, Fővárosi Drogstratégiát kidolgozó munkacsoport, Dr. Szemelyácz János addiktológus, pszichiáter, az Addiktológiai Társaság elnöke, Visi Piroska egyházügyi és köznevelési tanácsnok

Az ülésen résztvevők tájékoztatást kaptak a 2023. december 3-án tartott KEF rendezvény lefolyásáról, ahol Szécsi Judit ismertette a Fővárosi Drogstratégia alapelemeit.

Együtt gondolkoztunk a 12. kerület 2025. évi cselekvési és munkatervéről:

Javasoljuk a KEF (Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) rövidítés első szavának, miszerint kábítószerügyi az addiktológiai kifejezésre cserélést, mert az előző számos olyan témáról való gondolkodást és beszédet kizár, amelyek a magyar társadalomban sok embert érintő, valós problémát jelentenek, mint például az alkohol, az evészavarok, vagy a viselkedéses függőségek. Tehát a XII. kerületben az Addiktológiai Egyeztető Fórum megalakítása és működtetése lehetne a cél.

Együttműködésünkben a hangsúlyt az egészségfejlesztésre és a drogmegelőzésre, a pozitív üzenetekre fektetnénk. Kiemelt témaként jelent meg, hogy az iskolai szociális segítők, iskolapszichológusok és védőnők - a jogszabályi környezet miatt - egyre fontosabb szerepet töltenek be a prevencióban, ezért fontos bevonni őket a munkába. Ennek érdekében szakmai találkozót kell szervezni a jövő évben, hogy azok szakmai támogatást nyújtsanak és segítsék a szakmai párbeszédet a területen dolgozó szakemberek között, valamint praktikus, gyakorlatban alkalmazható módszertani tudást adjanak a résztvevőknek annak érdekében, hogy az iskolai drogprevenció munkájukat magabiztosabb tudással tudják elvégezni.

Fontosnak tartjuk a Fővárosi Drogstratégiához igazodva a kezelési, ellátási és felépülési pillérével kapcsolatos feladatok támogatását, szakmai és szakmaközi konferenciák, workshopok szervezését, különösen a szenvedélybeteg-ellátás és a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer tagjai közötti aktívabb szakmai együttműködések katalizálását, közös esetmegbeszélő fórumok rendszeresítését.

Szeretnénk szélesíteni a megkereső munkát, feltérképezni a célközönséget, hogy azokat szólítsuk meg információs, felvilágosító programok nyújtásával, akiknek szükségük van rá és gyakran rejtve maradnak az ellátórendszer előtt. Az elérhető szolgáltatásokat minden kommunikációs felületen, összehangoltan és közérthetően kell közzétenni. Legyen tiszta, ki hova fordulhat segítségért.

Terveink megvalósítását szoros együttműködésben képzeljük helyi civil, egyházi, önkormányzati szervezetekkel, egészség -és oktatásügyi intézményekkel és képviselőikkel, a 12.kerületi rendőrkapitánysággal és rendészettel, a Részvételi Iroda bevonásával.

Idén kineveztek a KEF elnökének és szeretném a fórumot követő szakmai kerekasztal alapvetéseit, a 2025 évi munkarendet a fent vázolt tervekkel összhangban megvalósítani. Reményeim szerint a 2025 évi költségvetésben lesz keret a szakmai programok megvalósítására, az egészség fejlesztés és prevenciók munka megkezdéséhez.

Márciusban Polgármester Úr jóváhagyásával felkértem Dr. Szemelyácz Jánost a Magyar Addiktológiai Társaság elnökét, 12. kerületi lakost tiszteletbeli szakmai KEF elnöknek, amit öröme elvállalt.

Szécsi Juditot felkértem a helyi KEF koordinálására, melyet Machács Mihállyal a Népjóléti Iroda vezetőjével, egyetértésben és együttműködésében valósít meg a továbbiakban.

2025. március 19-én mint 12. kerület KEF elnök részt vettem a Városházán a fővárosi BKEF plenáris ülésén, ahol Dr. Terdik Tamás BRFK rendőrfőkapitány úr tájékoztatót, hogy a havi rendszeres KEF összehívás nem kötelező, csak javasolt.

Sztanyó István 12. kerületi rendőrkapitány úr megkeresésére és vele való egyeztetés után 2025. március 28. 11 órára összehívtam az idei első 12. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot, hogy átbeszéljük a várható jogszabályi változásokat.

Szécsi Judit a KEF koordinátora bemutatkozott a meghívottaknak és ismertette terveinket a helyi sajátosságokat felmérő fókuszcsoporthoz kutatásokról. Részt vett a kerületi rendőrkapitány, tankerület vezetője, kerületi iskolaigazgatók, gyermekotthonok vezetői, védőnők, az ellátórendszerben a fiatalokkal találkozó szakemberek.

Feltérképezzük és összegyűjtjük azokat a segítő szervezeteket, szakmai intézményeket, amelyek a KEF munkájában is részt vesznek. Ezzel is próbáljuk elősegíteni azt, hogy mind a szakemberek, mind a lakosság könnyen áttekinthesse, hogy milyen szolgáltatások várják a szerhasználati problémákkal küzdő embereket. Szerencsére a kerületben sok ilyen hely található.

A program második felében Frankó András a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális szolgálat a Hegyvidéken vezetője tartott előadást Máltai Fogadó a Hegyvidéken, avagy hogyan fogadjuk a szenvedélyproblémás családokat címmel a Fogadó szerepéről, feladatairól a kerületben, ahol éppen most 25 éve alakultak. Valamint arról a speciális programról, ami a Fogadóban (azaz a kerületben) indult a szenvedélybeteg családok, azon belül a szenvedélybeteg szülők gyermekeinek segítéseért. Ezúton is nagyon szépen köszönöm munkáját és előadását! A Hegyvidék újság az eseményről beszámolt, a Fogadó kapcsán hosszabb anyagot is leközölt.

Végül rendőrkapitány úr ismertette beszámolóját és lehetőség volt a visszajelzésekre, észrevételekre.

Az eddigi igényekre reagálva tartjuk meg Kábítószerügyi Egyeztető Fórum soron következő ülését, 2025. május 15-én, ahol Dr. Cselkó Zsuzsa Osztályvezető Főorvos Asszony a dohányzással kapcsolatban tart felvilágosító, ismeretterjesztő előadást, továbbá meghallgathatjuk Pataki Erika az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet egészségfejlesztő, leszokást támogató szaktanácsadójának tájékoztatóját a füstmentes dohánytermékekről. Ugy tűnik, hogy a fiatalok körében a dohányzás és az egyre gyakrabban megjelenő alternatív/füstmentes dohánytermékek a kihívást jelent a kerületi szakembereknek. Tudásukat kifejezetten az e-cigaretták, elf-bar, poco, snüssz kapcsán szeretnék

növelni, hiszen a velük kapcsolatban álló fiatalok körében inkább már ez az elterjedtebb, illetve amihez nehezebben tudnak reagálni. Számos gyakorlati kérdésük is van, mely az ismeretek és ismeretátadás, a megelőzés és a kezelés témáját is érintik.

4. Fővárosi fenntartású Idősek Otthona a 12. kerületben és 12. kerületi idősök ellátása Biatorbágyon és a magánszektor, illetve más nemzetközi jó gyakorlatok

December 4-én Biatorbágyon a Boldog Gizella Idősek Otthonában tettünk látogatást, Machács Mihály (Népjóléti Iroda vezetője) és Fojtiková Katarína (HSZK) vezetőjével, hogy megnézzük a 2024 év végén lejáró 12. kerületi Önkormányzat által önként vállalt feladatként kötött szerződést, 8 fő szociálisan rászoruló idős ember részére. A szolgáltatás átmeneti jelleggel 2-3 hónapra szól, de ez, mint kiderült a valóságban gyakran 4-5 éves, eseteként hosszabb akár 20 éves bentlakáshoz vezet.

2025 február 5-én ellátogattam a Kúrvölgyi úti Idősek Otthonába, ahol találkoztam az intézmény vezetőjével, Kissné Márté Zsuzsannával, és az idősügyi tanács képviselőivel, akik tájékoztattak a kerülettel való együttműködésekéről, illetve az ott élő idősök ellátásáról. Fennállásuk óta jó viszonyban vannak a kerülettel, de alapvetően nem számítanak semmire. A találkozó inspiráló volt, a továbbiakban szeretném újjáéleszteni az együttműködést, a kerületi közoktatási- köznevelési intézményekkel való együttműködésekben, ünnepek, nevezetes napok, sportesemények kapcsán.

Összegezve: Érdemes lenne egy önkormányzati felülvizsgálat arról, hogy milyen időspolitikát folytatunk, hol van a rászorultsági határ (pl., ha valaki csak azért jelenti be a szülőjét a 12. kerületbe, hogy) van e erről belső rendelkezés, szabály? Lehet, hogy van gazdaságosabb megoldás, pl. egyeztetni a fővárosi fenntartású, de kerületünkben működő intézmények vezetőivel, képviselőivel együttműködési megállapodásról.

Tekintve kerületünk meghatározó korfáját, jó lenne az idősök otthona témában egyeztető szakmai megbeszéléseket tartani az illetékes irodák, szakemberek bevonásával, majd egyeztetni a fővárosi (és egyházi) fenntartású, de kerületünkben lévő idősök otthonai vezetőivel.

Hosszútávon, jó lenne olyan lakáspolitikát folytatni, ahol, ha lesz új építésű „lakópark”, akkor a földszinten kialakítani idősoknak, mozgássérülteknek TL lakásokat, szolgáltatásokat, idősbarát kerteket stb.) Ez a szociális jóléthez, biztonsághoz tesz hozzá, pláne egy ilyen idősödő kerületben.

5. Szociokrácia

Január 14-én és 31-én a KÉK, Kortárs Építészeti Központ szervezésében szociokrácia előadásokon vettem részt, hogy megismerjem a közösségi lakhatás nemzetközi és magyarországi jó példáit, illetve kapcsolatot alakítsak ki a Co-Housing Budapest Egyesület szakértőivel és a Tudatos Öregedés Hálózat munkatársaival a jövőbeli lehetséges együttműködésekéről egyeztessünk.

Részt veszek az önkormányzati tulajdonú társasházi munkacsoportban munkájában, ahol keressük a választ arra, hogy hogyan lehet rendszerszinten megoldást találni a több évtizede fennálló jogi visszasságokra, a lakóközösségek viszonyainak békés rendezésével.

6. KözRakTér adománygyűjtés és szétosztás rászorultsági alapon, közösség formálás, több generációs tudásátadás és egészségfejlesztési célok

Decemberben helyszínt kerestem a kialakítandó KözRakTér helységnek, mely végül a Városmajor utca 33. szám alatt kerül kialakításra. Ennek működtetéséről folynak a tárgyalások, heti rendszeres munkacsoportban dolgozunk a részletek pontosításán. Együttműködő partnerek: Népjóléti Iroda, Család és Gyermejjóléti Központ, HSZK, Részvételi Iroda, Civilek

Rövid koncepció: Egy közösségi tér kialakítása, ahol a lakossági felajánlásokat, feleslegessé vált háztartási, informatikai eszközöket, használati tárgyakat össze tudjuk gyűjteni és a bejelentett

igények szerint a rászorulóknak szétosztani. (Gyakran vannak ilyen adományok a kerületben, melyek elhelyezése jelenleg nem megoldott.)

A raktározási funkció mellett a hely szolgáltatásként, közösségi műhelyként is fog funkcionálni, ahol többek között az elromlott eszközöket, ruhákat hasznosítunk újra és számos más családbarát eseményt szervezünk majd.

A műhely lehetőséget nyújt a foglalkoztatás területén is, nyugdíjasoknak megváltozott munkaképességű lakosoknak, (sofőr, szerelő, raktáros, eladó stb.) miközben szakköröknek is helyt ad, ahol a kerületi fiatalok tölthetik el tartalmasan az idejüket. Hosszútávon a generációs tudásátadás mellett az elkészült, felújított tárgyak 'cseriti' boltban is eladhatók, a beérkező adomány pedig a rászorultak támogatására fordítható. Ebbe az alapba egyéb pénzbeli juttatások, tudás átadás, pro bono munkavégzés is bevonható. Célunk továbbá egy mecénás klub kialakítása, amely olyan ügyekre fókuszál majd, mint a környék szociálisan rászoruló, szegényebb gyerekeinek oktatása és életút kísérése, ahol a támogatók az önkormányzat szakembereivel együtt jelölik ki a program és részvétel feltételeit és céljait.

7. Ugyanezen házszám alatt megüresedett Jánoskórházhoz tartozó ügyeleti rendelő helyiség egészséges életmód segítését célzó kötelezően és önként vállalt szolgáltatások kialakítása és működtetése

Január 30-án Polgármester Úrral és Novák István egészségügyi és egészségfejlesztési tanácsnokkal találkoztunk a Szent János kórház vezetésével és többek között szóba került a Városmajor 33. szám alatti ügyeleti rendelő hasznosításának egészségfejlesztési célok szerinti újra gondolása, melyet igazgató úr örömmel fogadott.

A terv kidolgozás alatt áll, a Szent János Kórház Egészségfejlesztési Irodájának bevonásával

- családgondozás, tanácsadás szociális kérdésekben Családsegítő és gyermekjóléti központ munkatársai szociális szolgáltatásairól
- egyéni és csoport terápia/foglalkozás
- egészségfejlesztés, prevenció humán szolgáltatások pl. Szt János kórház egészségfejlesztő irodájával
- ADEF munkacsoport, (kábitószerügyi és addiktológiai prevenció)
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások
- Raktár HSZK hagyaték, orvosi segédeszközök tárolása és közvetítése
- Akadálymentes nyilvános WC az arra járóknak is

Továbbá többször találkoztam Machács Mihállyal, hogy átbeszéljük a Népjléti Iroda önként vállalt feladataira elkülönített költségvetési soron lévő tervezett programokat, képzéseket és azok összehangolását.

Április 9-ére összehívtam egy kerekasztal beszélgetést a felmerült szereplőkkel, megkeresésekkel, együttműködő partnerekkel a különböző témák átfedéseit és ütemezését illetően, hogy elkerüljük a párhuzamosságokat és elősegítsük az együttműködéseket.

- Egészségfejlesztés, drogmegelőzés – Kábítószerügyi Egyeztető Fórum éves cselekvési terve, résztvevők, feladatok (Szécsi Judit ELTE TÁTK, Szemelyácz János MAT, Frankó András Máltai Szeret Szolgálat/ Fogadó)

- Áldozatvédelem, családon belüli erőszak, iskolai bántalmazás -ÁSZER (KÖZünk van hozzá? Hintalovon Egyesület)
- Gyermekek és ifjúsági pszichiáter és pszichológus, a család, mint rendszer jólléte (Szili Katalin, Hoffmann Kata)
- 12. ker. Családsegítő és gyermekjóléti központ érintett csoportvezetői (Családsegítők, Iskolai megkereső csoport, Ifjúsági Közösségi Tér, Pszichológusok, Fél-sziget klubház (mentális nehézségekkel élők)
- Házi orvosok (gyermek és 18+) és ifjúsági védőnők
- Az időskorúak bűnmegelőzési és demencia programját már fentebb a HSZK-val való együttműködés részénél ismerttettem.

Április 23-án fenti szereplőkkel közös intézménybejárás-on vettünk részt a további közös munka operacionalizálása végett. Megnéztük a Városmajor utca 33. szám alatti ügyeleti rendelőt, a Rácz Aladár utcai megüresedett rendelőket, illetve a Szt János Kórháznál lévő rendelő helységet. Az egyeztetések folyamatban vannak a Nép-jóléti Iroda szervezésében.

8. Közösségi Ételosztás

Január 10-én a Széll Kálmán téren, a II. kerülettel közös szervezésben tartottunk ételosztást, a kerületi lakosok bevonásával. Az ünnepek után nagyon sokan hoztak tartósélelmiszert és édesség adományokat, amely lehetőséget biztosított a rászorulóknak támogatására.

9. Civil Nap

Február 1-én a Momkultban tartott első Civil Nap alkalmából lehetőségem volt a kerületben tevékenykedő civil szervezetek képviselőivel találkozni, munkájukról informálódni. A Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesülete és a Rehab Critical Mass Alapítvány munkatársaival a további közös együttműködésről gondolkodni.

Sajnálatosan tapasztaltam, hogy a Momkultban található mozgáskorlátozottak számára fenntartott és üzemeltetett emelő lift nem működött és sajnos a 15 éves berendezések a folyamatos karbantartások ellenére sem alkalmasak az elvárt, mindenkor megbízható működésre.

A Városfejlesztési Irodától kértem egy részletes összesítőt, a kerület közintézményeinek listájáról, azok akadálymentesítési státuszáról. Mely intézményeinkben, milyen megoldások vannak, mely sérültségi csoportokra specializálva (A mozgásszervi és látásszervi fogyatékosokon kívül akadálymentesíteni szükséges a környezetet a hallássérültek, az értelmi képességükben korlátozottak, valamint az autisták számára is, az ő kisebb népességük ellenére.) Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló jogszabályok eddig milyen formában valósultak meg, illetve, hogy az akadálymentes környezet kialakításában, az egyetemes tervezés, az akadálymentes tervezés és a speciális igényekre történő tervezés területén van-e együttműködő szakmai partnerünk?

Szeretném, hogy a jövőben kiemelt figyelmet szenteljünk az akadálymentes környezet kialakítására, az egyetemes tervezés, az akadálymentes- és a speciális igényekre történő tervezés, kivitelezés és megvalósulás során.

9. Emlékezet a közös mentális és fizikai terekben

Részt vettem az Önkormányzat, valamint a Városmajori Plébániához tartozó Városmajori Katolikus Egyesület a nyilas terror 80. évfordulójára szervezett programjain.

Kiemelten fontos számomra, hogy ezt az érzékeny és szerteágazó témát társadalmasítsuk és elkezdődjék a párbeszéd a lakosok és a terület szakértőinek bevonásával.

Első körben február 8-án emlékezetpolitikai kerekasztal megbeszélést szerveztem, emlékezetpolitikai szakértők, történészek, köztéri művészeti szakemberek, művészettörténészek, szociológusok, művészek meghívásával, melynek célja egymás meghallgatása és a közös gondolkodás elindítása volt. A magyar és budapesti kontextusba ágyazott 12. kerületi emlékezetpolitikai koncepció kidolgozása, hosszútávú eredmények reményében.

A múlttal szembenéző és azt feltáró közös gondolkozáson tájékozódunk a társadalmi diskurzus lehetséges formáiról és az emlékezet fizikai térben való megvalósíthatóságáról a jelen felelősségét hangsúlyozva, tudat és szemlélet nyitogatásra.

(Lásd fentebb I.4.pont HSZK)

10. Hajléktalan Telep Látogatása

Február 17-én a Máltai Szeretetszolgálat 12. kerületi utcai munkás koordinátorával meglátogattunk egy kerületi hajléktalan telepet. A lakossági és jelzőrendszeri visszajelzések alapján további együttműködést szorgalmazok, hogy közös átfogó koncepciót dolgozhassunk ki a hajléktalanellátásban való együttműködések feltérképezésére, a problémák feltárására és a megoldások cselekvési tervben való ütemezésére.

11. Személyi Asszisztencia pilot program kidolgozása

Személyi Asszisztencia Szolgáltatás 12. kerülettel való együttműködés ügyében Csángó Dániel, a Freekey vezetője még januárban keresett fel, több önkormányzat között. ([Freekey](#) egy fogyatékos emberek és szövetségeseik által létrehozott kezdeményezés, amellyel arra törekszünk, hogy Magyarországon elérhetővé váljon az államilag finanszírozott PA, ami a fogyatékos emberek számára, alanyi jogon járna. A Freekeyben a „Semmit rólunk, nélkülünk!” elv alapján dolgozunk, szorosan együttműködve fogyatékos emberekkel, hogy biztosítsuk a szolgáltatás valódi szükségletekhez igazodó kialakítását.)

A személyi asszisztencia (Personal Assistance, azaz PA) a ¹felnőtt, magas támogatási szükségletű fogyatékos személyek önálló életvitelének elősegítésére szolgál. A szolgáltatás célja, hogy a fogyatékos emberek kezébe adja életük irányítását, lehetővé téve számukra, hogy saját igényeiknek megfelelően formálják mindennapi tevékenységeiket. A személyi asszisztensek támogatást nyújtanak anélkül, hogy korlátoznák az érintett személy döntési jogát.

A 2. és 8. kerületi esélyegyenlőségi referensek és tapasztalati szakértők, civil szervezetek képviselőinek bevonásával megkezdődött a közös gondolkodás, és pilot program kidolgozása, mely találkozókhoz önkormányzatunk biztosít akadálymentes helyszínt az alagsori tárgyalóban 4 alkalommal.

Bár több európai országban már létezik a PA államilag támogatott formája, Magyarországon jelenleg nem elérhető. A [CRPD](#) (Fogyatékos Személyek Jogainak Egyezménye) ratifikálása óta az államnak jogi kötelezettsége lenne ennek a szolgáltatásnak a biztosítása, azonban a potenciális felhasználók többsége nem hallott róla. Jelenleg a támogatást főként családtagoktól, bentlakásos intézményektől vagy támogató szolgálatoktól kapják, amelyek korlátozott időben és keretek között érhető el, mellőzve az önrendelkezés jogát.

12. Védett lakás program kidolgozása

Május 7-ére szerveztem találkozót alpolgármester asszony bevonásával, a 9. és 12. kerület a Családsegítő és gyermekjóléti központ vezetői és érintett szakemberei részvételével egy közös együttműködés kialakítása végett.

Összegzés A fentiekben ismertetett tevékenységeim során kiemelt figyelmet fordítottam a szociális ellátás és esélyegyenlőség javítására, az intézmények működésének megismerésére, valamint az együttműködési lehetőségek kialakítására. Továbbra is folytatom a munkát, hogy a kerületben mindenki számára hozzáférhető, magas színvonalú szolgáltatásokat biztosítsunk. Nagyon sok a tennivaló!

Kérem a Képviselő-testületet, hogy a jogszabályi rendelkezések és az előterjesztésben kifejtett indokok alapján fogadja el a határozati javaslatokat.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület elfogadja Surányi Judit szociális és esélyegyenlőségi tanácsnok 2024. évben végzett munkájáról szóló beszámolóját.

(Döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2025. május 23.

Surányi Judit

tanácsnok

Láttam:

dr. Bitskey Botond
jegyző